

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ พ.ศ.
พลเอก กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐,๓๒๗ คน เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ พ.ศ.

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ

๒.๒ เหตุผล

โดยที่การบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชนในองค์กรบรรษัท องค์กรมหาชน และภาคประชาชน นอกจากจะต้องมีวิธีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ยังจำเป็นต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ทางด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจ ประกอบกับปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชนในองค์กรบรรษัท องค์กรมหาชน และภาคประชาชน เกิดประสิทธิภาพ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ ที่มีวัตถุประสงค์ให้การบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ และให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติตามพระราชบัญญัติการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และขับเคลื่อนธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในทุกองค์กรและทุกภาคส่วน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการ ในการจัดตั้งสภาธรรมาภิบาลแห่งชาติ และสภาธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่น จัดสร้างเกณฑ์การประเมินองค์กรและโครงการต่าง ๆ ในกรอบของธรรมาภิบาล หรือทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรอิสระและภาคเอกชนในโครงการที่องค์กรเหล่านั้นได้ดำเนิน หรือตามภารกิจขององค์กรในกรอบของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้น เพื่อให้เกิดการใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

☐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☒ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

พลเอก กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๐,๓๒๗ คน เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

โดยที่การบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชนในองค์กรบรรษัท องค์กรมหาชน และภาคประชาชน นอกจากจะต้องมีวิธีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ยังจำเป็นต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ทางด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจ ประกอบกับปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชนในองค์กรบรรษัท องค์กรมหาชน และภาคประชาชน เกิดประสิทธิภาพ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ ที่มีวัตถุประสงค์ให้การบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ และให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติตามพระราชบัญญัติการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และขับเคลื่อนธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในทุกองค์กรและทุกภาคส่วน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการ ในการจัดตั้งสภาธรรมาภิบาลแห่งชาติ และสภาธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่น จัดสร้างเกณฑ์การประเมินองค์กรและโครงการต่าง ๆ ในกรอบของธรรมาภิบาล หรือทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรอิสระและภาคเอกชนในโครงการที่องค์กรเหล่านั้นได้ดำเนิน หรือตามภารกิจขององค์กรในกรอบของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้น เพื่อให้เกิดการใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

๑. กำหนดคำนิยาม “หน่วยงานของรัฐ” ให้หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณหรือกฎหมายอื่น องค์กรมหาชน องค์กรอิสระ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานของรัฐสภา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่มีกฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๓)

๒. กำหนดขอบเขตของหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (ร่างมาตรา ๕)

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ กำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง องค์ประชุมของคณะกรรมการฯ และการตั้งคณะอนุกรรมการ รวมถึงกำหนดให้กรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (ร่างมาตรา ๖ – ร่างมาตรา ๑๔)

๔. กำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ มีหน้าที่ตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและหลักธรรมาภิบาล จัดตั้งสภาธรรมาภิบาลแห่งชาติและสภาธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่น จัดสร้างเกณฑ์การประเมินองค์กรและโครงการต่าง ๆ ในกรอบของธรรมาภิบาล เสนอและปรับปรุงเกณฑ์ในการประเมินด้านธรรมาภิบาลในหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลขององค์กรต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในโครงการที่องค์กรเหล่านั้นได้ดำเนิน หรือตามภารกิจขององค์กรในกรอบของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้น และจัดตั้งสถาบันพัฒนาธรรมาภิบาลแห่งชาติเพื่อให้ความรู้และส่งเสริมนวัตกรรมธรรมาภิบาลเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ รวมถึงส่งเสริมการนำนวัตกรรมธรรมาภิบาลไปใช้ในการ

พัฒนาประเทศ ตลอดจนพัฒนาการศึกษาในทุกมิติเกี่ยวกับธรรมาภิบาลเพื่อนำความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลให้กับประชาชน (ร่างมาตรา ๑๕)

๕. กำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ มีการบังคับใช้กฎหมายในการเป็นองค์กรที่ทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลขององค์กรต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ในโครงการที่องค์กรเหล่านั้นได้ดำริหรือตามภารกิจขององค์กรในรอบของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้น เป็นองค์กรในการจัดตั้งสถาบันพัฒนาธรรมาภิบาลแห่งชาติเพื่อให้ความรู้และส่งเสริมวัฒนธรรมธรรมาภิบาลเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ และเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมการนำวัฒนธรรมธรรมาภิบาลไปใช้ในการพัฒนาประเทศ รวมถึงพัฒนาการศึกษาในทุกมิติเกี่ยวกับธรรมาภิบาลเพื่อนำความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลให้กับประชาชน (ร่างมาตรา ๑๖)

๖. กำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติมีการบริหารองค์กรออกเป็น ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และสถาบันพัฒนาธรรมาภิบาลแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๗)

๗. กำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่ในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๑๘)

๘. กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ (สำนักงาน ธ.ภ.ช.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๒๑)

๙. กำหนดให้กิจการของสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน โดยเลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงานฯ ต้องได้รับความคุ้มครองและประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๒)

๑๐. กำหนดอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ กำหนดให้มีเลขาธิการคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ รวมถึงกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง (ร่างมาตรา ๒๓ – ร่างมาตรา ๒๗)

๑๑. กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติมีรายได้จากเงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม รายได้และผลประโยชน์อันได้มาจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและสำนักงานฯ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้สำนักงานฯ รวมถึงรายได้และดอกผลจากทรัพย์สินของสำนักงานฯ (ร่างมาตรา ๒๘)

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. หน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย

(๑) ส่วนราชการ (ราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค)

(๒) หน่วยงานของรัฐสภา องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๓) องค์การมหาชน

๒. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

๔. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

๕. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๖. คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.)

๗. ประชาชนทั่วไป

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” เพื่อให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ต่อหน่วยงานของรัฐ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓)

๒. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดขอบเขตของหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

๓. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖ – ร่างมาตรา ๙)

๔. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๕)

๕. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติมีการบังคับใช้กฎหมาย ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๖)

๖. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติมีการบริหารองค์การออกเป็น ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และสถาบันพัฒนาธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๗)

๗. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่ในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๘)

๘. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ (สำนักงาน ธ.ภ.ช.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๑)

๙. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๓)

๑๐. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖ รวมระยะเวลา จำนวน ๕๑ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

[illegible]

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑. หน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย

- (๑) ส่วนราชการ (ราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค)
- (๒) หน่วยงานของรัฐสภา องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
- (๓) องค์การมหาชน

๒. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๓. ธนาคารแห่งประเทศไทย

๔. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

๕. สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

๖. คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.)

๕ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th มีผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ จำนวน ๓,๖๔๒ ราย และมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน ๒๑๕ ราย โดยมีรายละเอียดผู้แสดงความคิดเห็นดังนี้

(๑) เพศ

ชาย	จำนวน ๑๘๙ คน
หญิง	จำนวน ๒๔ คน

(๒) อายุ (ปี)

๒๐ หรือต่ำกว่า	จำนวน ๒๗ คน
๒๑ – ๓๐	จำนวน ๑๒๕ คน
๓๑ – ๔๐	จำนวน ๗ คน
๔๑ – ๕๐	จำนวน ๑๗ คน
๕๑ – ๖๐	จำนวน ๒๕ คน
๖๑ ขึ้นไป	จำนวน ๑๒ คน

(๓) ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	จำนวน ๒ คน
มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส.	จำนวน ๙๖ คน
ปริญญาตรี	จำนวน ๘๗ คน
สูงกว่าปริญญาตรี	จำนวน ๒๗ คน

(๔) อาชีพ

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	จำนวน ๑๑๔ คน
ข้าราชการบำนาญ	จำนวน ๙ คน
ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว	จำนวน ๒๒ คน
เกษตรกร	จำนวน ๕ คน
รับจ้าง	จำนวน ๑๒ คน
นักเรียน/นักศึกษา	จำนวน ๑๗ คน
อื่น ๆ	จำนวน ๔ คน

(๕) ท่านเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติใดในฐานะใด

ส่วนราชการ	จำนวน ๑๓๓ คน
(ราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค)	
หน่วยงานของรัฐสภา	จำนวน ๔ คน
องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ	
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	จำนวน ๑ คน
ประชาชนทั่วไป	จำนวน ๑ คน

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่ได้แสดงความคิดเห็นมี จำนวน ๒๕ ราย

ประกอบด้วย

- ๑) กระทรวงวัฒนธรรม
- ๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๓) สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- ๔) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- ๕) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
- ๖) กระทรวงการต่างประเทศ
- ๗) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ๘) กระทรวงมหาดไทย
- ๙) สถาบันพระปกเกล้า
- ๑๐) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
- ๑๑) กระทรวงพาณิชย์
- ๑๒) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- ๑๓) กระทรวงคมนาคม
- ๑๔) กระทรวงสาธารณสุข
- ๑๕) สำนักงานอัยการสูงสุด
- ๑๖) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- ๑๗) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ๑๘) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ๑๙) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
- ๒๐) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- ๒๑) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- ๒๒) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
- ๒๓) กระทรวงแรงงาน
- ๒๔) กระทรวงยุติธรรม
- ๒๕) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

๑. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” เพื่อให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ต่อหน่วยงานของรัฐ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- มีเจตนารมณ์เพื่อให้มีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งต้องมีการบัญญัติคำนิยามให้ครอบคลุมและชัดเจน (<i>กระทรวงวัฒนธรรม</i>)	- ไม่เห็นด้วยกับบทนิยามกรณี “หน่วยงานของรัฐ กรณีองค์กรอิสระ” เพราะจะทำให้องค์กรอิสระมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น และอาจถูกครอบงำจาก

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- มีการกำหนดความหมายครอบคลุมหน่วยงานของรัฐที่มีอยู่ในปัจจุบัน (<i>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</i>) - เห็นด้วย (<i>สถาบันพระปกเกล้า</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงสาธารณสุข</i>) - เห็นด้วย เนื่องจากเป็นการกำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐประเภทต่าง ๆ แล้ว (<i>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงแรงงาน</i>) - เห็นด้วย จำนวน ๒๐๙ คน เพราะสนับสนุนให้ธรรมาภิบาลเข้าถึงทุกภาคส่วนของงานบริหารราชการแผ่นดินในทางปฏิบัติ เป็นการกำหนดกรอบและหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐให้ถูกต้องตรวจสอบได้ เพื่อความโปร่งใสในการทำงาน และให้ทุกคนในสังคมใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรมและมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ ในสังคมอย่างมีความสุข (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)	คณะกรรมการที่มาจากฝ่ายบริหาร จะทำให้ไม่ได้มีความเป็นอิสระในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ได้ - ไม่เห็นด้วย เนื่องจากตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติให้รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ แยกต่างหากจากหน่วยงานของรัฐ และการกำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ..องค์การอิสระ.. ด้วย อาจไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ จึงเห็นควรแก้ไขจากคำว่า “องค์การอิสระ” เป็น “หน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์การอิสระ” เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และเพื่อมิให้กระทบต่อการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์การอิสระซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ (<i>สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง</i>) - ไม่เห็นด้วย จำนวน ๓ คน เนื่องจากจะเกิดความล่าช้าเพราะการโอนย้าย (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีความเห็นว่า เห็นสมควรแก้ไขนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” โดยแก้ไขข้อความว่า “มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” เป็น “สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่เป็นส่วนราชการและที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เพื่อให้ครอบคลุมสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งที่อยู่ในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความเห็นว่า การบังคับใช้รวมถึงองค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานของรัฐสภาด้วย โดยมาตรา ๑๕ บัญญัติให้คณะกรรมการมีหน้าที่ตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน อาจขัดหรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในหลักประกันความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์กรดังกล่าว

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าร่างมาตรา ๓ ได้กำหนดความหมายคำนิยาม ไว้อย่างกว้างครอบคลุมทั้งส่วนราชการและไม่ใช่ส่วนราชการแล้ว

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา จำนวน ๒ คน มีข้อเสนอแนะว่าครอบคลุมองค์กรทุกภาคส่วน แต่จะเกิดความล่าช้าเพราะการโอนย้าย

๒. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดขอบเขตของหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ขอบเขตดังกล่าวเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของธรรมาภิบาลที่สำคัญที่ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องพึงมีในการบริหารราชการแผ่นดินหรือการบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน (<i>กระทรวงวัฒนธรรม</i>) - เห็นด้วยในหลักการ (<i>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</i>) - เห็นด้วย แต่เห็นควรเพิ่มเติมความหมายรายละเอียดของหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจความหมายไปในทิศทางเดียวกัน(<i>กระทรวงสาธารณสุข</i>) - เห็นด้วย เนื่องจากเป็นการกำหนดขอบเขตของหลักธรรมาภิบาล ตามความหมายสากลแล้ว (<i>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</i>) - เห็นด้วยในหลักการต่อการกำหนดขอบเขตของหลักธรรมาภิบาลตามร่างมาตรา ๕ ซึ่งถือเป็นหลักการสากลในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนควบคู่กับการพัฒนาประเทศในระบอบประชาธิปไตย โดยสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว (<i>สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงแรงงาน</i>) - เห็นด้วย จำนวน ๒๑๑ คน เพราะเป็นหลักที่ปลูกจิตสำนึก มองถึงประโยชน์ส่วนรวม นำพาประเทศชาติไปสู่ทิศทางที่ถูกต้องไม่ว่าจะเป็นภาคราชการหรือภาคเอกชน เป็นหลักประกันว่าประชาชนจะไม่ถูกเบียดเบียนจากการคอร์รัปชันและหาผลประโยชน์ภายในระบบงานภาครัฐ และ	- ไม่เห็นด้วย (<i>สถาบันพระปกเกล้า</i>) - ไม่เห็นด้วย เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลเป็นลักษณะของนามธรรม และมีความหมายได้หลายรูปแบบหลายอย่าง สามารถตีความได้หลายอย่าง ไม่ชัดเจน หน่วยงานของรัฐอาจมีการแปลความที่แตกต่างกันได้ และเห็นว่าหลักธรรมาภิบาล ควรกำหนดนิยามความหมายของหลักการแต่ละข้อโดยสังเขป (<i>สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง</i>) - ไม่เห็นด้วย จำนวน ๑ คน (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
การกำหนดขอบเขตแนวทางที่ครอบคลุม ชัดเจน ย่อมทำให้การปฏิบัติเป็นไปตามทิศทางเดียวกัน เป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดรับกับบริบทของประเทศไทยและภูมิสังคมไทย ซึ่งปัจจุบันต้องใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารบ้านเมืองและประชาชนมีส่วนร่วม (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา)	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นว่าอาจพิจารณา
กำหนดความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในการตีความ

กระทรวงพาณิชย์ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การกำหนดขอบเขตหลักธรรมาภิบาลแต่
ละด้าน (ร่างมาตรา ๕) ควรมีการกำหนดความหมายที่ชัดเจน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายบรรลุวัตถุประสงค์
ของร่างพระราชบัญญัติ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าหลักการพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระ
ราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ก็ให้ความสำคัญกับ
หลักการดังกล่าว ดังนั้น หากในร่างพระราชบัญญัติจะมีการกำหนดขอบเขตของหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย
๖ หลักการข้างต้น ก็เห็นว่าสามารถกระทำได้ เพื่อให้ทราบว่หลักธรรมาภิบาลประกอบด้วยหลักการใดบ้าง

๓. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม
และวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา
๖ – ร่างมาตรา ๙)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- องค์ประกอบ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และ วาระการดำรงตำแหน่งมีความเหมาะสมกับอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติแล้ว (กระทรวงวัฒนธรรม) - เห็นด้วยในหลักการ (กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์) - เห็นด้วย (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) - เห็นด้วย อาจจะทำให้ได้คุณสมบัติที่เปิดกว้างและ หลากหลายเพิ่มขึ้น (สถาบันพระปกเกล้า) - เห็นด้วย แต่เห็นควรเพิ่มเติมลักษณะต้องห้ามของ คณะกรรมการ ตามร่างมาตรา ๘ (๒) ให้เป็นผู้ติดยา เสพติดให้โทษหรือเคยเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษร่วม ด้วย (กระทรวงสาธารณสุข)	- ไม่เห็นด้วย เนื่องจากมีจำนวนมากเกินไป มีขนาด ใหญ่ อาจก่อให้เกิดปัญหาในการประชุมได้ และการ บริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการมักไม่ประสบ ความสำเร็จในการดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์) - เห็นด้วย (กระทรวงแรงงาน) - เห็นด้วย จำนวน ๒๑๑ คน เพราะเป็นการกลั่นกรองเพื่อคัดเลือกบุคคลที่มีคุณภาพและความตั้งใจเข้ามาทำงาน เพื่อป้องกันการผูกขาด การเล่นพรรคเล่นพวก (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา)	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นว่า ปัจจุบันการกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ ควรกำหนดให้มีเฉพาะกรณีที่เป็น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย เนื่องจากการขับเคลื่อนงานในลักษณะคณะกรรมการอาจก่อให้เกิดความล่าช้าได้

กระทรวงพาณิชย์ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการ (ร่างมาตรา ๗) ว่าต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีความจำเป็นและเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากอาจเป็นการกีดกันบุคคลบางประเภทที่เป็นบุคคลต้นแบบในการดำรงชีวิตตามหลักธรรมาภิบาล แต่อาจจะไม่มีคุณสมบัติดังกล่าว

๒. ร่างมาตรา ๘ (๔) ที่กำหนดห้ามเป็นคณะกรรมการว่า ต้องไม่เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ นั้น เห็นควรกำหนดข้อห้ามนี้ให้รวมไปถึงบุพการี คู่สมรส และผู้สืบสันดาน ของบุคคลผู้จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการด้วย เนื่องจากบุคคลดังกล่าว อาจอาศัยช่องว่างทางกฎหมายนี้ โดยให้บุคคลในครอบครัวเข้ามาเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ แทนตนเองได้

๓. ร่างมาตรา ๘ (๗) ที่กำหนดว่า คณะกรรมการต้องไม่ถูกพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล ซึ่งมีข้อสังเกตว่า การถูกพิพากษาให้จำคุกนั้น ควรเป็นกรณีถูกพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากหากเป็นกรณีที่ยังไม่ถึงที่สุด ผู้ต้องคำพิพากษาย่อมสามารถที่จะอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไปได้ และหากภายหลังศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง เท่ากับผู้นั้นมิใช่ผู้กระทำความผิด ย่อมไม่ควรเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามของการเป็นคณะกรรมการตามมาตรานี้ ประกอบกับมาตรา ๘ (๑๐) ยังมีการใช้ถ้อยคำว่า “เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก”

๔. บทบัญญัติร่างมาตรา ๘ (๙) ที่กำหนดห้ามการเป็นกรรมการเพียงเฉพาะกรณีที่ถูกลงโทษพ้นจากการราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตในหน้าที่หรือในวงราชการเท่านั้น แต่มิได้รวมถึงกรณีที่คณะกรรมการเคยถูกเลิกจ้างจากหน่วยงานเอกชนเนื่องจากได้ทุจริตต่อหน้าที่ไว้ด้วย ดังนั้น จึงควรพิจารณากำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมถึงกรณีที่คณะกรรมการจากภาคเอกชนด้วย

๕. ร่างมาตรา ๘ (๑๐) ตอนท้าย ได้กำหนดหลักเกณฑ์ว่า คณะกรรมการต้องไม่เคยถูกคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดกฎหมายอาญา มีข้อสังเกตว่า การกระทำความผิดอาญานั้นมีหลายฐานความผิด มีทั้งความผิดที่เป็นอาญาแผ่นดิน ไปจนถึงความผิดเล็กน้อย (ลหุโทษ) และอาจเกิดมูลเหตุชักจูงใจที่แตกต่างกัน เช่น กระทำความผิดด้วยการบันดลโทสะ หรืออาจเกิดจากความประมาท

เลินเล่อ ซึ่งบางกรณีอาจไม่กระทบต่อการปฏิบัติของคณะกรรมการ จึงควรกำหนดขอบเขตของความผิดให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เช่น ไม่เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เพราะกระทำความผิดกฎหมายอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ เป็นต้น

๖. ควรกำหนดบทบัญญัติให้คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (๑) ตาย (๒) ลาออก (๓) มีอายุครบ...ปี (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม... (๕) บกพร่องในหน้าที่อย่างร้ายแรง หย่อนความสามารถตามกฎหมาย หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง ร่างมาตรา ๑๒ ควรกำหนดลักษณะต้องห้ามในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วยหรือไม่ (เทียบเคียงลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ) ได้แก่

๑. เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะเวลา .. ปี ก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา

๒. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

๓. เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

๔. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

๕. ตามร่างมาตรา ๙ วรรคสาม การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการคนใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของคณะกรรมการคนเดิม ควรกำหนดกรอบระยะเวลาดำเนินการคัดเลือกกรรมการคนใหม่ให้ชัดเจน โดยอาจพิจารณากรอบระยะเวลาตามร่างมาตรา ๓๒ ก็ได้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำกฎหมายเท่าที่จำเป็นและการจัดทำร่างกฎหมายให้ใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่จำเป็นเท่านั้น กรณีดังกล่าวจึงเห็นควรรับฟังความคิดเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการตามร่างพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีข้อสังเกต ดังนี้

๑. ประเด็นการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการ เห็นว่าในร่างมาตรา ๖ ไม่ได้มีการกำหนดว่ากรรมการผู้ขึ้นต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวมาแล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่ากี่ปี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒ วรรคสองกำหนดให้ผู้ขึ้นต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ดังนั้น ในประเด็นคุณสมบัติของคณะกรรมการ จึงควรกำหนดเพิ่มเรื่องระยะเวลาไว้ด้วย เพื่อให้ได้คณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการธรรมาภิบาล

๒. ประเด็นการสรรหากรรมการคนใหม่ กรณีหมดวาระ และกรณีตำแหน่งว่างลงก่อนหมดวาระ เห็นว่าร่างมาตรา ๙ วรรคสาม ให้ดำเนินการคัดเลือกกรรมการคนใหม่เป็นการล่วงหน้าตามสมควร เป็นการกำหนดระยะเวลาที่ไม่แน่นอน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๒๐ กำหนดว่าให้ดำเนินการสรรหากรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน ๖๐ วัน และในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

จนกว่าจะมีกรรมการที่ได้รับการสรรหาใหม่ จึงเห็นว่าควรกำหนดกรอบระยะเวลาการสรรหากรรมการคนใหม่ กรณีหมดวาระ และกรณีตำแหน่งว่างลงก่อนหมดวาระในลักษณะเดียวกัน

๔. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๕)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- การกำหนดหน้าที่ดังกล่าวมีความเหมาะสมกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว (<i>กระทรวงวัฒนธรรม</i>) - เห็นด้วยในหลักการ (<i>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</i>) - เห็นด้วย แต่ควรเพิ่มอำนาจให้มากกว่าแค่ตรวจสอบและสอดส่อง (<i>สถาบันพระปกเกล้า</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงสาธารณสุข</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงแรงงาน</i>) - เห็นด้วย จำนวน ๒๑๑ คน เพราะกำหนดหน้าที่ชัดเจนจะได้ทำหน้าที่ด้วยความโปร่งใสในการตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เพื่อความโปร่งใสของหน่วยงานและเพื่อความสบายใจของภาคประชาชน ไม่เป็นการก้าวก่ายและไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยราชการอื่น ๆ (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)	- ไม่เห็นด้วย เนื่องจากมีการปฏิบัติหน้าที่ซ้ำซ้อนกับบางหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อยู่แล้ว เช่น หลักความคุ้มค่า มีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบเกี่ยวกับความคุ้มค่าของการดำเนินการอยู่แล้ว หรือหลักความโปร่งใสมีกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง ตรวจสอบความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน และเห็นว่าหน้าที่บางประการของคณะกรรมการฯ อาจซ้ำซ้อนกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (<i>สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง</i>) - ไม่เห็นด้วย จำนวน ๑ คน เพราะไม่ควรซ้ำซ้อนกับหน่วยราชการอื่น ๆ (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นว่า การกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบสอดส่องหน่วยงานของรัฐนั้น อาจพิจารณาถึงความซ้ำซ้อนในการตรวจสอบของหน่วยงานในปัจจุบันซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบโดยตรงอยู่แล้วประกอบด้วย

กระทรวงพาณิชย์ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ร่างมาตรา ๑๕ เป็นที่สังเกตว่า เนื่องจากหน่วยงานของรัฐแต่ละประเภท ย่อมมีคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่ควบคุมดูแลการบริหารงานอยู่แล้ว เช่น องค์การมหาชน มีคณะกรรมการพัฒนาองค์การมหาชน การกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลดังกล่าว อาจเกิดความซ้ำซ้อนในทางปฏิบัติหรือไม่ประการใด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเห็นว่าการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างมาตรา ๑๕ อาจซ้ำซ้อนกับอำนาจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีข้อสังเกตว่า หากพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติมีฐานะเป็นส่วนราชการ การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน ด้านธรรมาภิบาลเพื่อนำไปใช้ประเมินในองค์กรภาคเอกชน ในโครงการที่หน่วยงานของรัฐนั้นได้ดำริด้วย ซึ่งภาคเอกชนอาจต้องปกปิดข้อมูลเพื่อการแข่งขันทางการค้าที่มุ่งผลกำไร การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน ดังกล่าวอาจจะมีลักษณะเป็นการแทรกแซงการบริหารองค์กรภาคธุรกิจของเอกชนหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าการกำหนดให้มีการจัดตั้งธรรมาภิบาลแห่งชาติ และระดับท้องถิ่น ควรมีการให้รายละเอียดเรื่องดังกล่าวไว้ในบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติด้วย เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมา อำนาจและหน้าที่ของสภา และจะได้ทราบว่า มีหน้าที่ และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๕/๑ หรือไม่ เพียงใด

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา จำนวน ๑ คน มีข้อเสนอแนะว่าไม่ควรซ้ำซ้อนกับหน่วยราชการอื่น ๆ

๕. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติมีการบังคับใช้กฎหมาย ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๖)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- การกำหนดให้มีการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีความเหมาะสมกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว (<i>กระทรวงวัฒนธรรม</i>) - เห็นด้วยในหลักการ (<i>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</i>) - เห็นด้วย (<i>สถาบันพระปกเกล้า</i>) - เห็นด้วย แต่เห็นควรเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖ (๔) เป็นพัฒนาและศึกษาในทุกมิติเกี่ยวกับธรรมาภิบาล เพื่อนำความรู้และความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลให้กับประชาชน (<i>กระทรวงสาธารณสุข</i>) - เห็นด้วย จำนวน ๒๐๙ คน เพราะเป็นเครื่องมือในการทำงาน มีความเข้มข้นดีกว่าการขอแค่ความร่วมมือ (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)	- ไม่เห็นด้วย มีความซ้ำซ้อน เนื่องจากในปัจจุบันมีการประเมินผล โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอยู่ และมีหน่วยงาน CPI ที่ยังคงดำเนินการอยู่และยังเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (<i>สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง</i>)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นว่าการกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลนั้น อาจพิจารณาถึงความซ้ำซ้อนในการดำเนินการเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของหน่วยงานอื่น ๆ ในปัจจุบันที่มีการปฏิบัติงานดังกล่าวอยู่ก่อนแล้ว

กระทรวงพาณิชย์ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า เนื้อหาของร่างมาตรา ๑๖ (๑) ถึง (๔) เป็นการกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการที่ซ้ำซ้อนกับร่างมาตรา ๑๕ (๕) ถึง (๘) ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการตรากฎหมายที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนในกฎหมายฉบับเดียวกันอันอาจเกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายได้ในอนาคต

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการอาจซ้ำซ้อนกับส่วนใดส่วนหนึ่งของการบังคับใช้กฎหมายของผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความเห็นว่า ภารกิจการดำเนินงานตามร่างมาตรา ๑๖ ควรนำมากำหนดไว้ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ เนื่องจากมีลักษณะเป็นการดำเนินการในบทบาทขององค์กรเช่นเดียวกัน

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าลักษณะงานมีส่วนซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกับงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๕/๑

กระทรวงแรงงาน มีความเห็นว่าในร่างมาตรา ๑๖ (๑) (๒) และ (๔) ที่กำหนดให้คณะกรรมการมีการบังคับใช้กฎหมายในการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาล การส่งเสริมและพัฒนา นั้น เห็นว่ากรณีดังกล่าวมีลักษณะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ จึงควรนำไปรวมไว้ในร่างมาตรา ๑๕ ส่วนร่างมาตรา ๑๖ (๒) ไม่ควรให้คณะกรรมการมีอำนาจในการจัดตั้งสถาบัน

๖. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติมีการบริหารองค์กรออกเป็น ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และสถาบันพัฒนาธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๗)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เพราะควรมีการบริหารองค์กรหลายระดับส่วน เพื่อที่จะให้การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (<i>กระทรวงวัฒนธรรม</i>) - เห็นด้วยในหลักการ (<i>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</i>) - เห็นด้วย แต่ต้องดูว่าจะเป็นการซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ๗๖ จังหวัด (กธจ.) ที่มีอยู่แล้ว และทำงานในพื้นที่อยู่ และขึ้นกับสำนักงานจังหวัด (<i>สถาบันพระปกเกล้า</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงสาธารณสุข</i>) - เห็นด้วย จำนวน ๒๐๗ คน เพราะการกระจายอำนาจไปสู่ทุกภาคส่วนทั้งส่วนกลางหรือท้องถิ่นเป็นการดีแต่จะต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน สอดรับกับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น และจะต้องคัดสรรคนดีมีคุณธรรม รวมถึงการประสานงานเป็นเครือข่ายทำให้งานที่ออกมามีประสิทธิภาพที่ดีกว่าการรวมศูนย์อำนาจ	- ไม่เห็นด้วย จำนวน ๒ คน เนื่องจากการกระจายอำนาจ (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ไว้ที่ส่วนกลาง (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา)	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นว่า อาจต้องพิจารณาความซ้ำซ้อนในการดำเนินการกับหน่วยงานที่มีในปัจจุบัน รวมถึงพิจารณาข้อจำกัดในการแบ่งส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กรอบอัตรากำลัง แลงบประมาณประกอบด้วย

สถาบันพระปกเกล้า มีข้อเสนอแนะว่าต้องดูว่าจะเป็นการซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ๗๖ จังหวัด (กธจ.) ที่มีอยู่แล้ว และทำงานในพื้นที่อยู่ และขึ้นกับสำนักงานจังหวัด

กระทรวงพาณิชย์ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการจัดตั้งสภาธรรมาภิบาลแห่งชาติ สภาธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่น และสถาบันพัฒนาธรรมาภิบาลแห่งชาติ ไม่มีความชัดเจนว่าจะจัดตั้งองค์กรดังกล่าวด้วยวิธีใด มีโครงสร้างองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจอย่างไร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเห็นว่าร่างมาตรา ๑๗ อาจไม่สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการเท่าที่จำเป็น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็นว่า การมีโครงสร้างหน่วยงานลงไปถึงในระดับส่วนท้องถิ่น อาจจะทำให้เกิดพันธะผูกพันทางบุคลากรและงบประมาณแผ่นดินที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยมีท้องถิ่น จำนวน ๗,๘๕๐ แห่ง (ตามข้อมูลของกรมส่งเสริมการปกครอง ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๓) ดังนั้น หากพิจารณาให้คณะกรรมการฯ มีการบริหารองค์กรในระดับส่วนจังหวัดแทนส่วนท้องถิ่นอาจจะช่วยให้การบริหารองค์กรของคณะกรรมการฯ สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวมากยิ่งขึ้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความเห็นว่า ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยกำหนดให้มีราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น โดยการบริหารราชการดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งจากการพิจารณาการบริหารองค์กรตามร่างมาตรา ๑๗ แล้ว อาจไม่ครอบคลุมการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งไม่สอดคล้องกับนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามร่างมาตรา ๓

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าควรมีการให้รายละเอียดเรื่องดังกล่าวไว้ในบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติด้วย เพื่อให้ทราบถึงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องนำสถาบันพัฒนาธรรมาภิบาลแห่งชาติมากำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการฯ อีกทั้งเห็นว่าภารกิจหน้าที่ของสถาบันอาจนำไปกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการฯ ได้

กระทรวงแรงงาน มีความเห็นว่าการให้มีกฎหมายกลางที่วางหลักเกณฑ์ในเรื่องธรรมาภิบาล โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติทำหน้าที่ตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐองค์กรที่ทำการประเมินและเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลขององค์กรต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ซึ่งปัจจุบันมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมใช้บังคับ การที่ร่างมาตรา ๑๗ กำหนดให้มีการบริหารองค์กรออกเป็น ส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น การดำเนินงานจะซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดหรือไม่

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา จำนวน ๓ คน มีข้อเสนอแนะว่าเป็นไปในทางที่ดี

๗. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่ในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๘)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เพราะควรมีคณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่สรรหาและคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ เพื่อให้ได้ผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนและมีความเหมาะสม (<i>กระทรวงวัฒนธรรม</i>) - การให้มีคณะกรรมการสรรหาบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการนั้น เป็นไปเพื่อความโปร่งใส ไม่ให้เกิดผลประโยชน์ที่ทับซ้อนระหว่างกรรมการกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ (<i>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</i>) - เห็นด้วย แต่อยากเพิ่มที่มาของการสรรหากรรมการนอกจากฝ่ายการเมืองสรรหาแล้วอาจจะมีที่มาจากภาคประชาชนด้วย (<i>สถาบันพระปกเกล้า</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงสาธารณสุข</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงแรงงาน</i>) - เห็นด้วย จำนวน ๒๑๐ คน เพราะการแต่งตั้งกรรมการต้องเริ่มจากกลุ่มคนที่มีความคิดเดียวกัน ดังนั้น จึงสมควรให้มีการสรรหากลั่นกรองเพื่อให้ได้คนดีมีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงาน (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)	- ไม่เห็นด้วย จำนวน ๑ คน (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สถาบันพระปกเกล้า มีข้อเสนอแนะว่าอยากเพิ่มที่มาของการสรรหากรรมการนอกจากฝ่ายการเมืองสรรหาแล้วอาจจะมีที่มาจากภาคประชาชนด้วย

กระทรวงพาณิชย์ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการกำหนดว่าการออกหลักเกณฑ์และวิธีการของคณะกรรมการสรรหาควรออกในกฎหมายลำดับรองรูปแบบใด เช่น ประกาศ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินการ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความเห็นว่า พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดทำกฎหมายเท่าที่จำเป็นและการจัดทำร่างกฎหมายให้ใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณี

จำเป็นเท่านั้น กรณีดังกล่าวจึงเห็นควรรับฟังความคิดเห็นจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อพิจารณา และให้ความเห็นและความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการตามร่างพระราชบัญญัติ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าสามารถกำหนดให้มีคณะกรรมการสรรหาทำหน้าที่ในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด ตามร่างพระราชบัญญัติ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา จำนวน ๑ คน มีข้อเสนอแนะว่าเพื่อความเหมาะสม

๘. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ (สำนักงาน ธ.ภ.ช.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๑)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เพราะสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติเป็นหน่วยธุรการที่มีบทบาทสำคัญและมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ (<i>กระทรวงวัฒนธรรม</i>) - เห็นด้วยในหลักการ (<i>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</i>) - เห็นด้วย (<i>สถาบันพระปกเกล้า</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงสาธารณสุข</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงแรงงาน</i>) - เห็นด้วย จำนวน ๒๑๑ คน เพราะการผลักดันให้ธรรมาภิบาลเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติ และมีความเข้มแข็ง จึงควรมีสถาบันฯ เป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐอย่างเป็นทางการ มีที่ตั้งที่ชัดเจน มีความโปร่งใสในการบริหารงาน มีความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ยุติธรรม ประชาชนตรวจสอบและเข้าถึงได้ (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)	- ไม่เห็นด้วย เนื่องจากเป็นการสร้างภาระงบประมาณให้กับประเทศชาติมากขึ้น เป็นการขยายหน่วยงานมากเกินไปจนความจำเป็น และมีความซ้ำซ้อนกับภารกิจในบางหน่วยงาน (<i>สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง</i>) - ไม่เห็นด้วย จำนวน ๑ คน เนื่องจากจะเกิดความล่าช้าเพราะการโอนย้าย (<i>ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา</i>)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นว่า อาจต้องพิจารณาข้อจำกัดด้านกรอบอัตรากำลัง และงบประมาณประกอบด้วย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเห็นว่า การกำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐเพิ่มขึ้น โดยมีหน้าที่และอำนาจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น อาจสร้างภาระด้านงบประมาณให้กับรัฐเกินความจำเป็น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความเห็นว่า การจัดตั้งสำนักงานขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐ จำเป็นต้องมีการพิจารณาองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรอบอัตรากำลัง การจัดสรรงบประมาณ การกีดกันการขับเคลื่อนองค์กร เป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวจากสำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงการคลัง ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการพิจารณาในองค์ประกอบต่าง ๆ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าอาจมีหน้าที่และอำนาจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและงานด้านธรรมาภิบาล เช่น ก.พ.ร. หรือ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) หรือสำนักงาน ป.ป.ช.

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา จำนวน ๑ คน มีข้อเสนอแนะว่าเห็นด้วย

๙. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๒๓)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เพราะการกำหนดอำนาจและหน้าที่ดังกล่าวมีความเหมาะสมกับสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติในฐานะที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติแล้ว (<i>กระทรวงวัฒนธรรม</i>) - หน้าที่ของสำนักงานเป็นไปเพื่อเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ (<i>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</i>) - เห็นด้วย แต่ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนและเข้มข้นมากกว่าประสานงาน (<i>สถาบันพระปกเกล้า</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงสาธารณสุข</i>) - เห็นด้วย (<i>สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง</i>) - เห็นด้วยในหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติเป็นหน่วยงานธุรการในการสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการ โดยมีข้อสังเกตว่าเมื่อสำนักงานฯ ได้รายงานผลการติดตามและประเมินผลฯ ต่อคณะกรรมการแล้ว ตามร่างมาตรา ๒๓ (๔) จะมีแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในรูปแบบใด เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม (<i>สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี</i>) - เห็นด้วย (<i>กระทรวงแรงงาน</i>)	- ไม่มี

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย จำนวน ๒๑๑ คน เนื่องจากมีความเหมาะสมเพราะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส และเพื่อสะดวกในการบริหารงานและการตรวจสอบ (ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา)	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความเห็นว่า การจัดตั้งสำนักงานอาจต้องพิจารณาข้อจำกัดด้านกรอบอัตรากำลัง และงบประมาณประกอบด้วย

สถาบันพระปกเกล้า มีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนและเข้มข้นมากกว่าประสานงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเห็นว่าการกำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐเพิ่มขึ้นโดยมีหน้าที่และอำนาจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น อาจสร้างภาระด้านงบประมาณให้กับรัฐเกินความจำเป็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าอาจมีหน้าที่และอำนาจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและงานด้านธรรมาภิบาล เช่น ก.พ.ร. หรือ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) หรือสำนักงาน ป.ป.ช.

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา จำนวน ๑ คน มีข้อเสนอแนะว่าเพื่อความสะดวกในการบริหารงานและการตรวจสอบ

๑๐. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๗๗ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น...” แล้วเห็นว่า การจัดให้มีร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ พ.ศ. ดังกล่าว ยังไม่ปรากฏเหตุผลของการเสนอร่างกฎหมายที่เป็นเหตุผลหนักแน่นเพียงพอที่จะต้องจัดให้มีกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งการบริหารราชการแผ่นดินและการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐในปัจจุบันย่อมต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้บัญญัติไว้แล้วในหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๑ ถึงมาตรา ๖๓ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๔ ถึงมาตรา ๗๘ รวมทั้งในการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร คือ คณะรัฐมนตรี มาตรา ๑๖๔ ก็ได้บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีต้องปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย โดยเฉพาะใน (๓) บัญญัติให้คณะรัฐมนตรียึดถือและปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยได้มีการวางมาตรการและกลไกการบังคับใช้ให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ทั้งการควบคุมตรวจสอบ โดยฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีการจัดตั้งคณะกรรมการและหน่วยงานของรัฐขึ้นใหม่ ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น ในขั้นนี้จึงพิจารณาเห็นว่า สมควรที่จะต้องพิจารณาให้เกิดความรอบคอบก่อนที่จะจัดให้มีกฎหมายดังกล่าวขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มีข้อสังเกตดังนี้

๑. การบริหารราชการ กิจการบ้านเมือง และกิจการรัฐวิสาหกิจตามหลักธรรมาภิบาลปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับที่ใช้บังคับในปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ

แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและการบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้น โดยกฎหมายดังกล่าวได้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดูแลให้มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลไว้ ไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.) หรือคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ตามแต่กรณี ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ควรจัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น ทั้งนี้ เพื่อคงไว้ซึ่งหลักการของการมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นตามมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. การกำหนดให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติตามร่างกฎหมายมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอและปรับปรุงเกณฑ์ในการประเมินด้านธรรมาภิบาลในภาคเอกชน รวมทั้งทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลของภาคเอกชนตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๕) นั้น ขอเรียนว่าสำหรับภาคเอกชนในแวดวงตลาดทุน ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลตามมาตรฐานสากลมาแล้วอย่างต่อเนื่อง โดยการวางมาตรฐานและการประเมินมีการดำเนินการโดยองค์กรวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญอิสระมากกว่าการกำหนดเป็นตัวบทกฎหมาย ซึ่งแนวทางดังกล่าวช่วยให้สามารถปรับปรุงมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ได้รับการยอมรับจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ ดังจะเห็นได้จากโครงการประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านบรรษัทภิบาล (CG-ROSC) โครงการประเมินการกำกับดูแลกิจการของตลาดทุนในเอเชีย (CG Watch) ซึ่งประเทศไทยได้รับคะแนนประเมินดีขึ้นมาโดยตลอดเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN CG Scorecard) ซึ่งในปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้รับคะแนนประเมินเฉลี่ยสูงสุดในอาเซียน จึงอาจต้องพิจารณาความมุ่งหมาย และผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติดังกล่าวรวมทั้งผลกระทบและภาระที่อาจเกิดกับภาคเอกชน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของการจัดทำร่างกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

กระทรวงการต่างประเทศ มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติขึ้นมา ควรคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ กลไกต่าง ๆ และแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลที่มีอยู่ในปัจจุบันผ่านการขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส ตลอดจนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยหน่วยงานหลักที่สำคัญ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) เนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินองค์กรและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกรอบของธรรมาภิบาลอย่างชัดเจนอยู่แล้ว เช่น การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และการประเมินองค์กรคุณธรรม เป็นต้น ตลอดจนมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านแผนงานต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการยกระดับการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพในทุกมิติ อาจพิจารณาบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่รับผิดชอบตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งจะช่วยให้การผลักดันการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาลดำเนินไปอย่างคึกคัก และมีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา มีความเห็นว่า หลักการและเหตุผลในร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ พ.ศ. เพื่อจัดตั้งสภาธรรมาภิบาลท้องถิ่น จัดสร้างเกณฑ์การประเมินองค์กรและโครงการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรอิสระ และภาคเอกชนในโครงการที่องค์กรเหล่านั้นได้ทำขึ้นหรือตามภารกิจขององค์กรในกรอบของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้น โดยคณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ในการตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและหลักธรรมาภิบาล ในการนี้ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕๕/๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะ กรณีที่พบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือมีการทุจริตประพฤติดมิชอบในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดมีมติแจ้งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เจ้าหน้าที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ รวมทั้งหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ ในการประเมินให้ข้อเสนอแนะแก่องค์กรต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการให้เป็นไปภายใต้กรอบธรรมาภิบาล อาจมีความซ้ำซ้อนกับหลักการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๘ และอาจมีความซ้ำซ้อนกับหมวด ๒ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้ประกอบการในการป้องกันการทุจริต รวมถึงอาจเป็นการดำเนินการที่มีความซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ทั้งนี้ หน้าที่ของคณะกรรมการการธรรมาภิบาลแห่งชาติ มีความซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ดังนั้น การจัดทำร่างพระราชบัญญัตินี้ อาจเป็นการใช้ระบบคณะกรรมการโดยไม่จำเป็นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ประกอบมาตรา ๕ และมาตรา ๒๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และข้อ ๑ (๒) ของคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

กระทรวงมหาดไทย มีความเห็นว่า สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชนในองค์กรบรรษัท องค์กรมหาชน และภาคประชาชน ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ทางด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในการจัดตั้งสภาธรรมาภิบาลแห่งชาติ และสภาธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่น จัดสร้างเกณฑ์การประเมินองค์กรและโครงสร้างต่าง ๆ ในกรอบของธรรมาภิบาล ทั้งภาครัฐ องค์กรอิสระและภาคประชาชนในโครงการที่องค์กรเหล่านั้นดำเนินการหรือตามภารกิจขององค์กรในกรอบของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้น จึงมีข้อสังเกตว่า พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๓/๑ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ ได้กำหนดให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน ประกอบกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรม คือ หลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ๑) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒) ชื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ ๓) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ๔) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ ๕) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ และ ๗) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ ซึ่งเป็นหลักการเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ พ.ศ. จึงเป็นกรณีที่มีกฎหมายใช้บังคับอยู่แล้วในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ มีความเห็นว่า ธรรมาภิบาลหรือ Good Governance คือ การจัดรูปแบบการบริหาร การกำกับดูแล และการมีส่วนร่วมของหน่วยย่อยต่าง ๆ ในองค์กรและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารองค์กรมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ ในการจัดตั้งองค์กร ซึ่งการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจให้ปฏิบัติหรือดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล ปัจจุบัน สคร. ในฐานะหน่วยงานพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจมีเครื่องมือที่ใช้ในการกำกับดูแลการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่

๑. หลักการและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ แนวปฏิบัติ ซึ่งเป็นหลักการตามพระราชบัญญัติการพัฒนาการกำกับดูแลและบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒ อันเป็นแนวทางที่ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณาปรับปรุงการกำกับดูแลกิจการรัฐวิสาหกิจของตนให้มี มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจสามารถแข่งขันและเติบโตได้อย่าง มั่นคงและยั่งยืน

๒. ประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหารและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่ออกตาม พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ของกรรมการผู้บริหาร และพนักงานรัฐวิสาหกิจ

๓. การประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ โดยเรื่องหลักธรรมาภิบาลของรัฐวิสาหกิจจะถูก สอดแทรกอยู่ในรอบที่ใช้ในการประเมินผล

นอกจากนี้ ปัจจุบันยังมีกฎหมายหรือหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล หลักธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ เช่น พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักตามกฎหมาย เป็นต้น จึงเห็นว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำเป็นต้องพิจารณา ถึงความทับซ้อนของกฎหมายหรือหลักเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลหลักธรรมาภิบาลในปัจจุบัน ความจำเป็นในการจัดตั้งหน่วยงานและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวด้วย

สถาบันพระปกเกล้า มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

เนื้อหาในร่าง พ.ร.บ. ธรรมาภิบาล	ข้อเสนอแนะ	หมายเหตุ
หลักการและเหตุผลให้มีกฎหมายว่าด้วย คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ โดยมีสภาธรรมาภิบาลแห่งชาติ และสภาธรรมาภิบาลท้องถิ่น	ตรงนี้ อาจจะต้องเขียนกรอบให้ชัด เพราะการตั้งในรูปแบบ คณะกรรมการจะมีโครงสร้างแบบ หลวม ๆ ซึ่งคนที่ขับเคลื่อนจริงจะเป็นฝ่ายเลขานุการ และตรงนี้ควรให้เกิดความชัดเจนและโปร่งใกว่า	เพราะถ้าจำกัดวงแค่ภาครัฐ องค์กรอิสระและท้องถิ่น ก็ไม่สามารถครอบคลุมได้ทั้งหมดในระบบธรรมาภิบาลของประเทศ และพระราชบัญญัตินี้ ควรเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมและใช้กับ

เนื้อหาในร่าง พ.ร.บ. ธรรมนูญ	ข้อเสนอแนะ	หมายเหตุ
	ในระดับชาติควรมีโครงสร้าง อย่างไรถึงจะครอบคลุมไปถึงกลุ่ม รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนด้วย	ทุกภาคส่วน ทั้งรัฐ เอกชน ประชาชน ท้องถิ่น ประชาสังคม
หมวด ๑ มาตรา ๕ หลักธรรมนูญ	ไม่ควรกำหนดเพียง ๖ หลัก แต่ให้ มีการเปิดกว้าง และอย่างน้อย ๖ หลักนี้ และมีเพิ่มเติมตามบริบท และการเปลี่ยนแปลงโลกเป็น สากล	-
หมวดที่ ๒ คณะกรรมการธรรมนูญแห่งชาติ หรือ อ.ก.ช. มาตราที่ ๗	- อายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป เพราะ เยาวชนสามารถเป็นกรรมการได้ เช่นกัน - มาตรา ๗ (๔) มีความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นที่ประจักษ์ จะมีมาตร วัดอย่างไร เปลี่ยนเป็นมีความยึด มั่นในธรรมนูญ คุณธรรมและ จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ - คณะกรรมการไม่ควรตัดสิทธิ นักบวช ผู้นำศาสนา ม.๘ (๕) ตัด (ก) ออก - และลักษณะต้องห้าม ไม่ควร ตัดเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการ หนังสือพิมพ์และสื่อเพราะจะได้ ช่วยเผยแพร่ และกฎหมายนี้มิได้มี การให้โทษกับผู้ใด - การศึกษา ไม่ควรกำหนด ปริญญาตรี เพราะการมีธรรมนูญ บาลไม่จำกัดเรื่องการศึกษา	ควรคำนึงถึงความเสมอภาค ระหว่างเพศ วัย และสุขภาพ
มาตรา ๙ เรื่องวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ สมัย สมัยละ ๔ ปี อาจจะนานไป	เป็น ๔ ปี สมัยเดียว หรือ ๓ ปี ๒ สมัย	ลดการควมรวบอำนาจของ คณะกรรมการ
มาตรา ๑๕ (๑) ตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติ ภารกิจของหน่วยงานของรัฐและ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐให้ใช้ วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และหลักธรรมนูญ	- อำนาจแค่ตรวจสอบและ สอดส่อง เท่านั้น หรือ เพราะดู เหมือนวางโครงสร้างไว้ใหญ่มาก	-

เนื้อหาในร่าง พ.ร.บ. ธรรมนูญ	ข้อเสนอแนะ	หมายเหตุ
มาตรา ๑๕ (๓) จัดสร้างเกณฑ์ประเมินองค์กรและ โครงการต่าง ๆ ในกรอบของธรรมนูญ มาภิบาล	- จำเป็นต้องใช้ การอ้างอิงถึง หนังสือ “ ตัวชี้วัดหลักธรรมนูญ มาภิบาลและการประยุกต์ใช้ใน สังคมไทย ” ประกอบเนื่องจาก สถาบันพระปกเกล้ามีการ ปรับปรุงตัวชี้วัดทั้ง ๖ หลักใหม่ ตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจจะเพิ่มเรื่อง บทบาทของ ภาคประชาชนกับสำนัก รับผิดชอบ (Social Accountability)	-
มาตรา ๑๗ สถาบันพัฒนาธรรมนูญแห่งชาติ	สถาบันนี้ ควรอยู่ใต้องค์กรหลักใด เช่น สำนักนายกรัฐมนตรี , ก.พ.ร. หรือสถาบันใดที่จะนำนวัตกรรม ธรรมนูญไปขับเคลื่อนได้อย่าง เป็นรูปธรรม	-
หมวด ๓ มาตรา ๒๓ เรื่องอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ธ.ภ.ช.	เหมือนจะเน้นไปที่การ ประสานงานอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ตามหัวใจสำคัญคือการตรวจสอบ ถ่วงดุลและการขับเคลื่อนธรรมนูญ ไปสู่การปฏิบัติได้จริงขาด หายไป จำเป็นต้องระบุอำนาจ หน้าที่ในส่วนนี้ให้เกิดความชัดเจน	-
มาตรา ๒๗ อายุของเลขาธิการ	นำไปได้ถึง ๖๕ ปี	-

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญเพื่อให้มีหน่วยงานในการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามหลักธรรมนูญ และประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม สมควรพิจารณาตรวจสอบให้แน่ชัดว่าหน้าที่ในส่วนดังกล่าวไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับหน้าที่ขององค์กรที่มีการทำหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวอยู่แล้วด้วย

กระทรวงคมนาคม ไม่ขัดข้องในหลักการร่างพระราชบัญญัติ เนื่องจากเพื่อส่งเสริมให้ดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมนูญ อย่างไรก็ตามมีประเด็นข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การกำหนดขอบเขตของหลักธรรมนูญมาภิบาลตามร่างมาตรา ๕ ควรสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๕ ที่เห็นชอบข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนาธรรมนูญในการบริหารราชการ เพื่อบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างยั่งยืน โดยกำหนดความหมายของหลักธรรมนูญ ทั้ง ๔ หลักการสำคัญ และ ๑๐ หลักการย่อย ดังนี้

๑.๑ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) และหลักการตอบสนอง (Responsiveness)

๑.๒ ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย หลักภาระความรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักนิติธรรม (Rule of Law) และหลักความเสมอภาค (Equity)

๑.๓ ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วย หลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) และหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)

๑.๔ ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย หลักคุณธรรมและหลักจริยธรรม (Morality/Ethics)

๒. ควรระบุสัดส่วนหรือจำนวนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละด้านให้ชัดเจนและเหมาะสมเพื่อกระจายความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่หลากหลายของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในทุก ๆ ด้าน ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ควรมีการกำหนดที่มา หน้าที่ และขอบเขตอำนาจของสภากรรมการบริหารและสภากรรมการระดับท้องถิ่นให้ชัดเจน

๔. ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้คณะกรรมการสภากรรมการบริหารแห่งชาติซึ่งมีการบริหารองค์กรในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นอาจมีภารกิจที่มีความซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการสภากรรมการจังหวัด (ก.ธ.จ.) ซึ่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๕๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

กระทรวงสาธารณสุข มีข้อเสนอแนะว่าเนื่องด้วยในปัจจุบันมีการส่งเสริมให้การบริหารราชการแผ่นดินใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารประเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และเน้นทุกภาคส่วนให้ตระหนักถึงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศ รวมทั้งการมุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชนแล้วนั้น ซึ่งเห็นด้วยที่จะมีการตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อบังคับใช้ต่อไป

สำนักงานอัยการสูงสุด มีความเห็นว่า ในปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่กำหนดให้มีกลไกหรือคณะบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐปฏิบัติตามจริยธรรมและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้มีผู้ตรวจการแผ่นดิน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้มีคณะกรรมการอัยการ และยังมีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งส่งผลให้บุคลากรภาครัฐให้ความสำคัญกับหลักธรรมาภิบาลขึ้นกว่าเดิมอยู่แล้ว ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น...” ดังนั้น การมีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติจึงยังไม่มี ความจำเป็นและเกิดความซ้ำซ้อน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ เนื่องจากเห็นว่ายังไม่มีหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลโดยตรง ส่วนหนึ่งเกิดจากโครงสร้างของภาครัฐมีขนาดใหญ่ มีทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ดังนั้น หากมี

คณะกรรมการธรรมาภิบาลเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลให้เป็นรูปธรรมแล้ว ย่อมจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติได้อย่างแท้จริง โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. กรรมการต้องมีคุณสมบัติตามร่างมาตรา ๗ ควรเพิ่มเติมเป็น “เป็นผู้มีความสามารถ มีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์และเป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานด้านธรรมาภิบาล” เนื่องจากคณะกรรมการฯ ต้องมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาล รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลแก่หน่วยงานต่าง ๆ ด้วย

๒. กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามร่างมาตรา ๘ (๒) ควรเพิ่มเติมเป็น “(๒) ตติยาเสพติดให้โทษและไม่มีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ”

๓. ร่างมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ เห็นควรปรับรวมเป็นมาตราเดียวกัน และควรแก้ไขเป็น “คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่” เนื่องจากคำว่า “บังคับใช้กฎหมาย” ไม่สอดคล้องกับรายละเอียดตามร่างมาตรา ๑๖ (๑) – (๔) ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับกฎหมายใดอย่างชัดเจน และควรเพิ่มเติมให้มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับ “จัดทำองค์ความรู้ให้ทุกหน่วยงานนำไปใช้ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกหลักสูตรตั้งแต่เริ่มรับราชการจนถึงระดับผู้บริหารเพื่อให้เกิดระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างแท้จริง”

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์ที่ดี เนื่องจากการบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชน นอกจากจะต้องมีวิธีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ยังจำเป็นต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ทางด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีข้อสังเกต ดังนี้

๑. แม้ร่างกฎหมายดังกล่าวจะกำหนดให้มีการจัดตั้งสภาธรรมาภิบาลระดับชาติและระดับท้องถิ่น แต่กลับไม่ปรากฏหน้าที่และอำนาจของสภาธรรมาภิบาลแห่งชาติและสภาธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่น ตลอดจนความสัมพันธ์เชิงภารกิจงานกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ

๒. การกำหนดคุณสมบัติของกรรมการไว้ในร่างมาตรา ๗ (๔) ว่ากรรมการจะต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์นั้น เป็นถ้อยคำที่ตีความได้กว้างขวางและอาจเอื้อต่อการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจในการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งได้

๓. ร่างมาตรา ๑๖ ที่กำหนดว่า “ให้คณะกรรมการมีการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้ ...” มีถ้อยคำเช่นเดียวกับที่ปรากฏในร่างมาตรา ๑๕ (๕) – (๘) ที่บัญญัติหน้าที่ของคณะกรรมการ กรณีจึงยังไม่มี ความชัดเจนว่าการบังคับใช้กฎหมายตามร่างมาตรา ๑๖ มีความแตกต่างจากหน้าที่ของคณะกรรมการตามร่าง มาตรา ๑๕ อย่างไร และหากร่างมาตรา ๑๖ เป็นบทบัญญัติที่มุ่งหมายให้มีการบังคับการตามร่างมาตรา ๑๕ ให้สัมฤทธิ์ผล กรณีก็ยังไม่ปรากฏบทบัญญัติที่กำหนดมาตรการการบังคับใดที่จะให้บรรดาการดำเนินการให้เป็นไป ตามมติของคณะกรรมการแต่อย่างใด

๔. สมควรทบทวนความจำเป็นในการจัดตั้งหน่วยงานและคณะกรรมการ โดยคำนึงถึง ความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ที่กำหนดให้มีการจัดตั้ง คณะกรรมการเฉพาะกรณีที่เป็น ตลอดจนพิจารณาภารกิจของหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีการจัดทำผลการ ประเมินความโปร่งใสและความคุ้มค่า หรือตัวชี้วัดด้านคุณธรรมอยู่แล้ว เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ เพื่อ มิให้เกิดความซ้ำซ้อนกับหน้าที่และอำนาจที่อยู่ในขอบเขตของหน่วยงานอื่น โดยหากเห็นว่ามีภารกิจใดที่

จำเป็นต่อการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลก็อาจปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่แล้ว เช่น พระราชกฤษฎีกาหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้น

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เห็นด้วยในหลักการและเหตุผลที่จะกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ตามร่างมาตรา ๓ นิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่ารวมถึง “องค์กรอิสระ” ดังนั้น สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในฐานะหน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระจึงตกอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายฉบับนี้ด้วย แต่ตามร่างกฎหมายฉบับนี้มีได้นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หรือ “เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ” ไว้ อาจมีปัญหาการตีความว่ากฎหมายฉบับนี้จะครอบคลุมถึงผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระด้วยหรือไม่ เนื่องจากมิได้เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐแต่เป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ และจะครอบคลุมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการ ผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการต่าง ๆ ด้วยหรือไม่ ดังนั้น จึงควรนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หรือ “เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ” ให้ชัดเจนเพื่อมิให้มีปัญหาในการตีความและการบังคับใช้

๒. ตามร่างมาตรา ๖ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ และตามร่างมาตรา ๑๘ กำหนดให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ ล้วนแต่เป็นการแต่งตั้งโดยฝ่ายบริหารทั้งสิ้น โดยที่คณะกรรมการชุดดังกล่าวต้องมาตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติการขององค์กรอิสระด้วย ซึ่งอาจกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระได้ ดังนั้น จึงควรกำหนดให้มีผู้แทนจากองค์กรอิสระเป็นองค์ประกอบคณะกรรมการสรรหาฯ ด้วย

๓. ตามร่างมาตรา ๑๖ กำหนดให้คณะกรรมการมีการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกับร่างมาตรา ๑๕ ที่กล่าวถึงหน้าที่ของคณะกรรมการ ดังนั้น จึงควรบัญญัติรวมไว้ในมาตราเดียวกันโดยกำหนดให้เป็น “หน้าที่และอำนาจ” ของคณะกรรมการ

๔. ควรกำหนดให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลตลอดจนสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของร่างกฎหมายฉบับนี้

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีความเห็นว่า หากจะมีการเห็นชอบให้มีพระราชบัญญัติฉบับนี้ ควรมีการกำหนดให้มีความชัดเจนในแต่ละประเด็น ไม่ควรมีการใช้ดุลยพินิจในการวินิจฉัยมากเกินไป อาจมีการใช้อำนาจเกินกว่าที่เจตนารมณ์ของกฎหมายกำหนดได้ อีกทั้ง การออกกฎหมายโดยไม่มีบทภาคบังคับหรือบทลงโทษเลย จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล และไม่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ ก็จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมายได้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การกำหนดผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนกรณีประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง ควรสอดคล้องกับการกำหนดตำแหน่งในมาตรา ๖

๒. มาตรา ๑๕ กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่จัดตั้งองค์กรตาม (๒) และ (๖) แต่ไม่ได้กำหนดบทบาท ขอบเขต อำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบไว้อย่างใด

๓. บทเฉพาะกาล มาตรา ๓๒ ได้กำหนดให้การสรรหาประธานกรรมการและกรรมการ ... กรณีมีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการสรรหาขยายระยะเวลาไปอีกไม่เกินหกสิบวันนั้น หากครบกำหนดหกสิบวันแล้วไม่สามารถสรรหาประธานกรรมการและกรรมการได้อีก จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป

๔. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และกำหนดให้การบริหารราชการแผ่นดิน

เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยหน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ไม่สามารถกำหนดให้ครอบคลุมในส่วนขององค์กรภาคธุรกิจของเอกชนและภาคประชาชนได้ ดังนั้น รัฐควรใช้กลไกด้านการบริหารด้วยการกำหนดนโยบายที่สร้างแรงจูงใจให้มีการสร้างธรรมาภิบาลขึ้นภายในองค์กร เพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการขับเคลื่อนงานด้านธรรมาภิบาลของภาคเอกชนให้เป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีความเห็นว่าเนื่องจากในปัจจุบันสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ทำหน้าที่ส่งเสริมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในภาครัฐโดยจัดทำเกณฑ์สำหรับใช้ประเมินเพื่อจัดระดับ การกำกับดูแลองค์กรภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) ขึ้น เพื่อนำไปใช้สำรวจและประเมินระดับธรรมาภิบาลของส่วนราชการและจังหวัด

ทั้งนี้ การจัดการส่งเสริมเรื่องธรรมาภิบาลในส่วนของจังหวัด ปัจจุบันมีการจัดตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ขึ้นตามมาตรา ๕๕/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการสอดส่องการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งหากร่างพระราชบัญญัตินี้ เริ่มมีผลใช้บังคับกับทุกหน่วยงานของรัฐในอนาคต อาจทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในอำนาจและหน้าที่กับคณะกรรมการดังกล่าวได้

อย่างไรก็ดี หากมีความจำเป็นต้องตราร่างพระราชบัญญัตินี้ ควรพิจารณาทบทวนถึงการจัดตั้งองค์กรที่สามารถทำหน้าที่ส่งเสริมและควบคุมหน่วยงานของรัฐให้ปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลเพียงองค์กรเดียว เพื่อให้เกิดเอกภาพในการควบคุมดูแลการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในทุกภาคส่วนของรัฐ ประกอบกับควรคำนึงถึงจำนวนบุคลากรและงบประมาณแผ่นดินที่อาจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากด้วย

เมื่อพิจารณาจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ ปัจจุบันมีหน่วยงานที่มีภารกิจในการควบคุมดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอยู่แล้วหลายหน่วยงาน ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานและไม่เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดิน จึงเห็นว่าอาจยังไม่มี ความจำเป็นต้องจัดให้มีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

กระทรวงแรงงาน มีข้อเสนอแนะว่า ร่างมาตรา ๒๒ กำหนดว่ากิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน เห็นว่าแม้จะมีได้นำกฎหมายอันเกี่ยวกับแรงงานมาใช้ แต่เลขาธิการ พนักงาน และลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับความคุ้มครองและประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น กรอออกกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่ง จึงต้องพิจารณานำกฎหมายแรงงานดังกล่าวมาเทียบเคียงและพิจารณาว่าได้รับความคุ้มครองและประโยชน์ตอบแทนต่ำกว่ากฎหมายแรงงานที่กล่าวมาหรือไม่

กระทรวงยุติธรรม มีความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนต้องอยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ ที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งกำหนดหลักการในการบริหารกิจการบ้านเมืองให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภาครัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการ

ปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ รวมทั้งต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอไว้แล้ว โดยมีคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นองค์กรกำกับดูแลในภาพรวม อีกทั้งยังมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ จัดตั้งคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด กำกับดูแลในระดับจังหวัดด้วยแล้ว ดังนั้น การจัดตั้งหน่วยงานตามร่างพระราชบัญญัตินี้จึงเป็นการซ้ำซ้อนกับภารกิจของส่วนราชการที่มีอยู่แล้วและไม่เป็นการสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ที่ระบุว่าไม่ควรจะกำหนดรายละเอียดให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ในการร่างกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดการงบประมาณด้านบุคลากรและส่งผลกระทบและผูกพันกับงบประมาณของประเทศในระยะยาว ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ ที่กำหนดให้รัฐพึงใช้ระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่เหมาะสมด้วยเหตุนี้ จึงเห็นสมควรพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอย่างรอบด้านอีกครั้ง เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของหน้าที่และอำนาจในการบริหารราชการและไม่เป็นการเพิ่มขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินจำเป็น

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ปัจจุบันหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและข้าราชการได้บริหารราชการและปฏิบัติหน้าที่ภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยมี ก.พ.ร. (คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ) บริหารงานและดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดทำคู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) ซึ่งได้กำหนดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยให้หมายถึงหลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม มีองค์ประกอบ ๑๐ หลัก ได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักการรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักการมุ่งฉันทามติ เมื่อพิจารณาประกอบการหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กำหนดให้มีการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการและให้มีหน้าที่ในการตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานรัฐและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและหลักธรรมาภิบาลนั้น จึงอาจเป็นการกำหนดกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในลักษณะเดียวกับกฎหมายที่มีอยู่แล้วและการกำหนดให้มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการ นั้น ถือเป็นการกำหนดให้มีการบริหารงานในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ที่มี ก.พ.ร. เป็นคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารและดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงอาจเป็นกรณีการกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจซ้ำซ้อนกับหน่วยงานหรือคณะกรรมการอื่น ทั้งนี้ ตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่องการใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย อีกทั้งการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว นั้น ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก เนื่องจากตามร่างมาตรา ๑๗ กำหนดให้การบริหารงานองค์กรแบ่งออกเป็น ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น และสถาบันพัฒนาธรรมาภิบาลแห่งชาติ ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามเหตุผลประกอบข้อกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้น จึงเห็นควรพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยหากเห็นว่ามีความจำเป็นหรืออำนาจหน้าที่ใดตามร่าง

พระราชบัญญัติดังกล่าวยังมิได้กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกา ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีอยู่แล้วให้ครอบคลุมตามที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดและยังเป็นการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐหรือประชาชนและนำไปสู่การมีกฎหมายที่มีคุณภาพและมีกฎหมายเพียงพอที่จำเป็นตามที่กำหนดในมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

โดยที่การบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชนในองค์กรบรรษัท องค์กรมหาชน และภาคประชาชน นอกจากจะต้องมีวิธีการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ยังจำเป็นต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ทางด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ ศรัทธา และไว้วางใจ ประกอบกับปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชนในองค์กรบรรษัท องค์กรมหาชน และภาคประชาชน เกิดประสิทธิภาพ เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕ ที่มีวัตถุประสงค์ให้การบริหารจัดการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ และให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติตามพระราชบัญญัติการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และขับเคลื่อนธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในทุกองค์กรและทุกภาคส่วน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการ ในการจัดตั้งสภาธรรมาภิบาลแห่งชาติ และสภาธรรมาภิบาลระดับท้องถิ่น จัดสร้างเกณฑ์การประเมินองค์กรและโครงการต่าง ๆ ในกรอบของธรรมาภิบาล หรือทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรอิสระและภาคเอกชนในโครงการที่องค์กรเหล่านั้นได้ดำเนิน หรือตามภารกิจขององค์กรในกรอบของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้น เพื่อให้เกิดการใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

- ☒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๕
- ☒ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ และมาตรา ๖
- ☒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัย ยุติธรรม และประพฤติดีชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตภาครัฐมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้ง สร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคีองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่อง เฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

หากร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ จะส่งผลให้มีการส่งเสริมให้ดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาลทั้งในส่วนของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ รวมถึงการบริหารจัดการภาคเอกชนในองค์กรบรรษัท องค์กรมหาชน และภาคประชาชน เกิดประสิทธิภาพ เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และขับเคลื่อนธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในทุกองค์กรและทุกภาคส่วน

มีการจัดตั้งสภาธรรมภิบาลแห่งชาติ และสภาธรรมภิบาลระดับท้องถิ่น จัดสร้างเกณฑ์การประเมินองค์กร และโครงการต่าง ๆ ในกรอบของธรรมภิบาล หรือทำการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมภิบาลขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรอิสระและภาคเอกชนในโครงการหรือตามภารกิจขององค์กรในกรอบของตัวชี้วัดธรรมภิบาลที่สร้างขึ้น เพื่อให้เกิดการใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หลักธรรมภิบาลเป็นหลักการสากลในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนควบคู่กับการพัฒนาประเทศในระบอบประชาธิปไตย โดยสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการธรรมภิบาลแห่งชาติ พ.ศ. มีความสอดคล้องกับ

๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒) พระราชบัญญัติการพัฒนากำกับดูแลและการบริหารรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

พ.ศ. ๒๕๔๒

๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมภิบาลจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒

๕. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๕.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ (ไม่มี)

๕.๒ ผลกระทบต่อสังคม (ไม่มี)

๕.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ (ไม่มี)

๕.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

๑. คณะกรรมการธรรมภิบาลแห่งชาติ

๑.๑ การกำหนดให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ เป็นการแต่งตั้งโดยฝ่ายบริหาร โดยที่คณะกรรมการธรรมภิบาลแห่งชาติต้องมาตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติภารกิจขององค์กรอิสระด้วย ซึ่งอาจกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระได้

๑.๒ องค์ประกอบคณะกรรมการมีจำนวนมากและมีขนาดใหญ่ อาจก่อให้เกิดปัญหาในการประชุมได้ และการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการมักไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ รวมถึงการขับเคลื่อนงานในลักษณะคณะกรรมการอาจก่อให้เกิดความล่าช้าได้

๒. หน้าที่และอำนาจคณะกรรมการธรรมภิบาลแห่งชาติ

๒.๑ อาจมีความซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือบางหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว เช่น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการพัฒนาองค์กรมหาชนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ก.พ.ร. และกรมบัญชีกลาง รวมถึงอาจซ้ำซ้อนกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๒.๒ อำนาจหน้าที่ ลักษณะงาน และการบริหารองค์กรออกเป็น ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น อาจมีความซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกับอำนาจของคณะกรรมการธรรมภิบาลจังหวัด ๗๖ จังหวัด (ก.ธ.จ.)

ที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งขึ้นตรงกับสำนักงานจังหวัดที่มีอยู่แล้ว

๒.๓ การกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินด้านธรรมาภิบาลเพื่อนำไปใช้ประเมินในองค์กรภาคเอกชน อาจมีลักษณะเป็นการแทรกแซงการบริหารองค์กรภาคธุรกิจของเอกชน และอาจส่งผลกระทบต่อผลกระทบและเกิดภาวะกับภาคเอกชนซึ่งอาจต้องปกปิดข้อมูลเพื่อการแข่งขันทางการค้าที่มุ่งผลกำไร

๒.๔ หน้าที่ในการประเมินให้ข้อเสนอแนะแก่องค์กรต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการให้เป็นไปภายใต้กรอบธรรมาภิบาล อาจมีความซ้ำซ้อนกับหลักการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงอาจเป็นการดำเนินการที่มีความซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

๒.๕ การมีโครงสร้างหน่วยงานลงไปถึงในระดับส่วนท้องถิ่นอาจมีความซ้ำซ้อนในการดำเนินการกับหน่วยงานที่มีในปัจจุบัน อาจก่อให้เกิดพันธะผูกพันทางบุคลากรและงบประมาณแผ่นดินที่ค่อนข้างสูง รวมถึงข้อจำกัดในการแบ่งส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ และกรอบอัตรากำลัง

๓. การบังคับใช้กฎหมาย

๓.๑ หากร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับอาจทำให้องค์กรอิสระมีภาระงานเพิ่มขึ้น และอาจถูกครอบงำจากคณะกรรมการที่มาจากฝ่ายบริหาร ทำให้ไม่มีความเป็นอิสระในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ได้ และไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญในหลักประกันความเป็นอิสระในการบริหารงานขององค์กรดังกล่าว

๓.๒ การใช้ดุลยพินิจในการวินิจฉัยมากเกินไป อาจมีการใช้อำนาจเกินกว่าที่เจตนารมณ์ของกฎหมายกำหนดได้ อีกทั้งการออกกฎหมายโดยไม่มีบทกบังคับหรือบทลงโทษ จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ผล และไม่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๓.๓ การบังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการอาจมีความซ้ำซ้อน เนื่องจากในปัจจุบันมีการประเมินผลโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอยู่ และมีหน่วยงาน CPI ที่ยังคงดำเนินการอยู่และยังเป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมถึงอาจซ้ำซ้อนกับการบังคับใช้กฎหมายของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๓.๔ การกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการที่ซ้ำซ้อนกันในร่างพระราชบัญญัตินี้ อาจถือได้ว่าเป็นการตรากฎหมายที่มีเนื้อหาซ้ำซ้อนในกฎหมายฉบับเดียวกันอันอาจเกิดปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายได้ในอนาคต

๔. การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติ

- การกำหนดให้มีหน่วยงานของรัฐเพิ่มขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินอาจสร้างภาระงบประมาณให้กับรัฐมากขึ้น และเป็นการขยายหน่วยงานมากเกินไปจนความจำเป็น รวมถึงอาจมีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนกับภารกิจในบางหน่วยงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและงานด้านธรรมาภิบาล เช่น ก.พ.ร. หรือคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) หรือสำนักงาน ป.ป.ช.

๖. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี

☒ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น -

๗. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☒ มี

☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลแห่งชาติทำหน้าที่ในการตรวจสอบและสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและหลักธรรมาภิบาล

๘. บทกำหนดโทษ

☒ ไม่มี

☐ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับเป็นพินัย

☐ โทษอุปรกรณ์

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย
ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร